

COMBATAREA PRIN CHIMIOTERAPIE A CIUPERCILOR DIN GENUL *MONILINIA*, LA SPECIILE POMOIDEE ȘI PRUNOIDE DE POMI FRUCTIFERI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

MIHAI CUCIUC

student, Facultatea Horticultură, UASM

Genul *Monilia* include peste 10 specii de ciuperci superioare neperfecte, încadrate sistematic în clasa *Deuteromycetes*, ordinul *Hyphales*, familia *Mucedinaceae*, care atacă speciile *Pomoidee* și *Prunoidee* de pomi fructiferi, cauzând putregaiul brun al fructelor și arsura moniliană a lăstarilor, florilor, ovarelor, frunzelor. Corpul vegetativ al ciupercilor *Monilia* spp. este un miceliu multicelular, hialin, endoparazit, cu fructificația asexuată adunată în sporodohii albi-gălbui-cenușii pe organele aracate.

În Republica Moldova ciupercile din genul *Monilia* au fost semnalate și descrise pe toate speciile de pomi fructiferi, după cum urmează: la *Malus domestica* Borkh., *Pyrus sativa* (Lam. et DC.) și *Cydonia oblonga* Mill. – speciile *Monilia fructigena*, *Monilia cydoniae*, *Monilia linhartiana*; la *Prunus domestica* L., *Armeniaca vulgaris* Lam., *Piersica vulgaris* Mill., *Cerasus avium* (L.) Monch. Meth. și *Cerasus vulgaris* L. – speciile *Monilia laxa* și *Monilia cinerea*, mai rar *Monilia fructigena*.

Monilioza pomilor fructiferi este favorizată de perioade prelungite cu ploii și temperaturi relativ joase la începutul vegetației, dar și de umiditate înaltă a aerului, distrugerea integrității fructelor, persistența îndelungată a picăturilor de apă pe fructe în a doua parte a perioadei de vegetație. Urmare a cultivării unui sortiment mare de soiuri sensibile la atacul ciupercilor din g. *Monilia*, precum și adaptării agenților patogeni la unele produse de uz fitosanitar omologate, pagubele cauzate de monilioză continuă să fie considerabile.

Necesitatea reducerii pierderilor de recoltă pune la ordinea zilei problema elaborării unor măsuri eficiente de combatere a moniliozei, cu administrarea unui număr minim de tratamente, determinarea corectă a termenelor de efectuare a tratărilor la plante, folosirea fungicidelor cu eficacitate înaltă, lărgirea sortimentului de substanțe active cu acțiune fungicidă împotriva ciupercilor care provoacă monilioza pomilor fructiferi. În acest context, testarea unor noi produse de uz fitosanitar împotriva ciupercilor *Monilia fructigena*, *Monilia laxa*, *Monilia cinerea* la măr, prun, cireș și vișin a fost obiectivul de bază al cercetărilor efectuate de noi.

Rezultatele experimentale obținute ne permit să menționăm că diferențele în caracteristica anamorfei și telemorfei speciilor din genul *Monilia*, cunoscute în Republica Moldova ca agenți patogeni ai moniliozei pomilor fructiferi, constau în culoarea sporodohiilor, forma, dimensiunile și culoarea sporilor.

Eficacitatea biologică a tratamentelor cu fungicidul Violis, SC împotriva ciupercii *Monilia fructigena* la măr, în doza de 1,5 l/ha, a fost la nivelul variantei etalon (Cobresal 350 SC – 1,5 l/ha) și peste nivelul etalonului în doza de 2,0 l/ha. La prun, împotriva ciupercilor *Monilia laxa* și *Monilia cinerea*, eficiența biologică a preparatului Kupromacs 840 DF în doza de 2,5 kg/ha a fost la nivelul etalonului (Cobresal 350 SC – 1,5 l/ha), iar în doza de 3,0 kg/ha peste nivelul variantei etalon.

La cireș și vișin eficiența biologică a preparatului Miravis 200 SC împotriva ciupercii *Monilia laxa* a fost sub nivelul variantei etalon (Chorus 50 – 0,75 kg/ha) în doza de 0,23 l/ha și la nivelul variantei etalon în doza de 0,3 l/ha, iar împotriva speciei *Monilia fuctigena* la nivel de etalon atât în doza de 0,38 l/ha, cât și în doza de 0,5 l/ha.

În baza rezultatelor obținute, preparatele Violis, SC (1,5-2,0 l/ha), Kupromacs 840 DF (2,5-3,0 kg/ha) și Miravis 200 SC (0,3-0,5 l/ha) pot fi incluse în sistemele integrate de protecție a plantațiilor de măr, prun, cireș și vișin, în calitate de fungicide pentru combaterea moniliozei, în dozele menționate mai sus, două tratamente într-o perioadă de vegetație.

Conducător științific: conf.univ., dr. Sergiu BĂDĂRĂU